

Er ref/Dnr: M2022/00841

Miljödepartementet

Klimatenheten
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över Sveriges globala klimatavtryck – delbetänkande av Miljövårdsberedningen, SOU 2022:15

Föreningen Klimatriksdagen delar de uppfattningar som framförts om ovanstående delbetänkande av bland andra Naturskyddsföreningen vad gäller inriktningen på en kommande proposition.

Det gäller bland annat vikten av att införa ett mål om minskad klimatpåverkan från konsumtion, att uppfylla svenska löften i Parisavtalet, att konsumtionsmålen ska vara i linje med IPCC:s 1,5-gradersscenario samt vikten av att ta ytterligare steg för att minska utsläppen, bl a genom att minska utsläppen i offentlig upphandling och konsumtion.

Vi stöder också förslag om införande av tydliga mål och etappmål samt att målen följs upp och redovisas tydlig inom miljömålssystemet.

Klimatriksdagen delar också de starka invändningar som kommit från flera håll mot att klimatnyttan av export ska kunna avräknas mot målet minskade konsumtionsutsläpp eftersom det saknas beprövad metodik på området, och dessutom skulle innebära att utsläpp som faktiskt gjorts i Sverige skulle kunna kvittas mot hypotetiska utsläpp utomlands. Klimatet låter sig inte luras av sådana bokföringstricks utan påverkas av de utsläpp som faktiskt görs.

Därutöver vill Klimatriksdagen också framföra följande:

1. Klimatriksdagen framhåller vikten av *ett helhetsgrepp i förhållande till utsläpp och kolsänkor för att uppnå klimatneutralitet 2035, där även de biogena utsläppen och upptagen vägs in*. Även de konsumtionsbaserade utsläppen måste hanteras inom ramen för den utsläppsbudget Sverige måste hålla i enlighet med Parisavtalet. I april 2022 presenterade vi vår klimatomställningsplan, (bifogas), vilken bl a konkret visar hur det går att effektberäkna konkreta åtgärder för att minska utsläppen.
2. Klimatriksdagen anser att *minskningar av konsumtionsbaserade utsläpp måste bygga på rättvis fördelning* så att de grupper som står för störst utsläpp och som ofta är mest resursstarka – både ekonomiskt och politiskt – måste vidta mest kraftfulla åtgärder för att minska utsläppen. Enligt Naturvårdsverket står exempelvis en

femtedel av Sveriges befolkning för hälften av alla utsläpp från flyget. Klimaträttvisa är viktigt för utsläppsminskningar överlag men särskilt för de konsumtionsbaserade. Det gäller t ex flygresor där progressiva avgifter kan införas och att stat och regioner främjar tåg och andra kollektivmedel genom billiga priser och komfort. Åtgärder krävs också för att inte ensidigt stärka bilburna mäns mobilitet utan att också stärka kvinnors, ungdomars och äldres mobilitet och valfrihet som påverkar såväl yrkesliv, studier, socialt liv mm. Studier från bland andra Vinnova visar olika mobilitetsmönster där män överlag reser mer och genererar mer utsläpp. En översyn av gällande regelverk bör göras för att t ex reseavdrag, skattesystem mm inte ensidigt ska gynna redan resursstarka grupper.

Stockholm 2022-09-18

Torbjörn Vennström
Ordförande Klimatriksdagen